

Ohtlikud ained autohooldustoodetes

Heli Nõmmsalu
Balti Keskkonnavalitsus
Tallinn, 16.09.2015

MÕTLE MIDA TARBID
VALI VÄHEM OHTLIKKE AINEID SISALDAVAID TOOTEID

Käsitletavad teemad:

- 1) Miks on oluline teada ohtlikest kemikaalidest – nende tervise- ja keskkonnamõjud
- 2) Millised ained võivad põhjustada töötajatele ja klientidele ebameeldivusi – milliseid aineid vältida
- 3) Kuidas lugeda toote etiketti
- 4) Kuidas säästa ennast töötades kemikaalidega
- 5) Praktiline töö – tootenäidiste märgistuse ja koostise uurimine

Miks on oluline teada autohooldustoodetes sisalduva võivatest ohtlikest kemikaalidest?

Autohooldustoodetes kasutatakse väga palju erinevaid **kemikaale**, nad on kas põhikoostisosadena või kasutatakse neid lisanditena, et anda toodetele soovitud omadusi!

Kasutustõhusus, veekindlus, värvus, elastsus, säilivus, mõju ...

Kõik kemikaalid ei ole ohtlikud, kuid on sünteesitud palju kemikaale, mis on ohtlikud

Ohtlikud ained on ained, mis võivad oma omaduste tõttu kahjustada tervist ja keskkonda

www.mõtle mida tarbid.ee

MÕTLE MIDA TARBID
Balti riikide infokampaania: EE LV LT RU EN
Valgurene infokampaania: BY EN

Avalaht Uudised Meist Küsi meilt Infomaterjalid Videoklipid KKK Kontakt

OHTLIKUD KEMIKAALID KOSMEETIKA **AUTO HOOLDUS** KODUKEMIA MANGUOLUO BEEP KOSMEETIKA SISUKOMPLESS

Milles seisneb probleem?

**OHTLIKUD AINED
AUTOHOOLDUS-
TOODETES**

Mõned ohtlikud ained ei pruugi olla autohooldustoodetes vältitavaid näiteks reeglilise kõrge veevõimsusega tooted võivad sisaldada mitmeid ärritavaid aineid. Seetõttu on ka oluline, et autohooldusvahendite kasutamisel oleks ettevaatlik. See hõlmab kinnaste kandmist ja silmadele mõeldud kaitsesilindrite kasutamist, pihustatavate toodete kasutamise vältimist ning reeglilise mahapuhumise vahendite kasutamist ainult kaitstud, kus tekib rehveta kaitsetükki ja toodetükke, eelistatavalt autopesulates.

Kuidas kemikaalid sisenevad inimorganismi?

- Sissehingamisel, hingamisteede kaudu
- Toiduainetest
- Nahaga kokkupuutel, läbi naha imendumises

Sissehingatava õhu kaudu

Töötamisel kemikaalidega ventilierige ruume regulaarselt

Kokkupuude: kemikaalidega saastunud õhu või tolmuosakeste sissehingamisel (n. töötamisel kemikaalidega tööruumides; värvimine, pihustatavad tooted, õhuväskendajad), ka värskest värvitud või renoveeritud ruumid, kogunenud tolm koristamata ruumides jms

Kemikaalid: lenduvad orgaanilised ühendid – lahustid; polüaromaatsed süsivesinikud (PAHid), polübroomitud leegiaeglustid (PBDEd), plastifikaatorid (ftalaadid)

Mõju: Astma, paljunemiselundite kahjustused, mõju hormoonsüsteemile, vähk

Naha kaudu

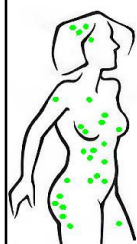
60% kõigest, mis satub nahale, imendub organismi

Kokkupuude: naha kokkupuutel erinevate toodetega nagu näiteks puhastusvahendid (autoshampoonid, kätehooldusvahendid jne.)

Kemikaalid: sulfaadid ja teised pindaktiivsed ained, sünteetilised säilitusained/konservandid, lõhnaained jne.)

Mõju: allergia, nahaärritus, kuiv nahk. Sisenevad läbi naha inimese organismi ning võivad põhjustada ka pikemaajalisi kahjustusi teistele elunditele.

Kuidas kemikaalid organismis edasi käituvad?

- Transport vere kaudu
- Eritumine organismist
- Akumuleerimine kudedes (rasvkoes)
- Liikumine lootesse või beebi organismi rinnapiimaga toitmisel

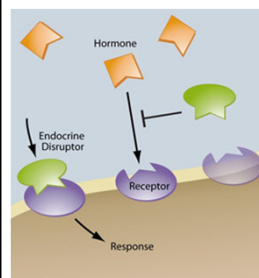
Mõju tervisele: otsene/kohene

- Allergia
- Silmakahjustused
- Mürgitus
- Uimasus ja peavalud
- Põletus

Mõju tervisele: pikaajaline

- Hormoonsüsteemi kahjustumine
- Geneetilised muutused
- Oht lootele läbi ema platsenta, raseduse katkemine ning enneaegne sünnitamine
- Sigivusvõime kahjustumine (sperma kvaliteedi vähenemine)
- Kroonilised hingamisteede haigused (astma)
- Vähkkasvaja teke
- Püsiv allergia

Hormoonsüsteemi kahjustavad kemikaalid (EDC)

- EDCd on kemikaalid, mis häirivad hormoonsüsteemi, käitudes nagu endogeensed hormoonid
- See võib kahjustada inimeste ja loomade tervist:
 - Madal sünnikaal
 - Sünnidefektid
 - Mõju intellektuaalsele arengule
 - Sigivusvõime kahjustamine (sperma kvaliteedi langus)

Mõju keskkonnale:

Otsene/kohene:

- **Veereostus**, nt kui toodete jäägid satuvad üldkanalisatsiooni;
- **Mullareostus**, nt kahjustumine õli või bensiiniga;
- **Õhu reostus** keemiatoodete kasutamisel tekkivate ohtlike aurude tõttu
- **Kahju elusloodusele** - taimede ja putukate hävimine tarbekeemia jääkide sattumisel loodusesse

Pikaajaline:

ohtlike ainete kuhjumine keskkonnas, nt kalade rasvkoesse, sealt jõuavad need ained ka inimese toidulauale

Millised kemikaalid kahjustavad inimest ja keskkonda?

Püsivad

Ei lagune keskkonnas

Akumuleeruvad (rasvkoes)

Kasvab bioakumulatsioon

Toksilised

Kantserogeensed
(põhjustavad vähkkasvajaid)

Reproduktiivtoksilised
(põhjustavad arenguhäireid)

Mutageensed
(põhjustavad geenimuutusi)

Milliseid koostisaineid tuleks autohooldustoodetes tähele panna ja võimalusel vältida

Koostisained, mida tuleks vältida

LAHUSTID

Tolueen, stüreen, naftaleen, metanool, formaldehüüd, triklooretüleen, perklooretüleen (tetraklooretüleen), metüleenkloriid (diklorometaan), oktametüütsüklotetrasiloksaan, nafta (rasked, keskmised ja/või kerged fraktsioonid)

RASKMETALLID

Kroom (kroom VI ühendid), nikkel, plii

LÕHNAAINAD

Nitromuskusühendid, polütsükliilised muskusühendid (Galaxolide, Tonalide)

MUUD

Isotsüanaadid, epoksiidid, monoetüleenglükool Nonüülfenool/nonüülfenooletoksülaad Pindaktiivsed ained (SLS, naatriumlauryülsulfaat) Fosfaadid

Säilitusained (isotiasolooni ühendid, formaldehüüd)

Lahustid

- kõige levinumad ohtlikud ained autohoolduses (kasutatakse teiste koostisosade lahustamiseks)
- tuntakse ka lenduvate orgaaniliste ühendite (LOÜ) nime all
- lenduvad kergesti toodetega töötamisel (värvimisel ja värvi kuivamisel)
- tuleb olla tähelepanelik, et detailide puhastamisel, mida hakatakse keevitama, värvima või liimima, kasutatakse sageli orgaanilisi lahusteid
- tekitavad ebameeldivat lõhna
- sissehingatuna võivad põhjustada iiveldust, peavalu ning naha ja silmade ärritust
- pikaajalise kokkupuute tagajärjel võib tekkida veel tõsisemaid terviseprobleeme, näiteks vähktõbi või ajukahjustus

Lahustid (2)

Kõige tavalisemad toodetes sisalduvad orgaanilised lahustid:

- Tolueen, stüreen, naftaleen, metanool, formaldehüüd, triklooretüleen, perklooretüleen (tetraklooretüleen), metüleenkloriid (diklorometaan) jt.

Tootjad on kohustatud tootes sisalduva LOÜ koguse (grammi liitri kohta) pakendile märkima. Märgistus võib välja näha nii: max.

VOC<30 g/l

➤ [Eelistada tuleks veepõhiseid värve või lakke, mis sisaldavad orgaanilisi lahusteid vähesel määral või milles ei ole neid üldse](#)

Säilitusained - formaldehüüd

- siseruumides enim levinud toksiin; mürgine lenduv ühend, mida kasutatakse nii lahustina kui säilitusainena paljudes toodetes
- kui formaldehüüdi kontsentratsioon õhus tõuseb, täheldatakse silmade ja hingamisteede limaskestade ärritust (konjunktiviit, kõha)
- tugev allergeen ning võib põhjustada allergilist nohu, hingamisteede haigusi (allergilist bronhiiti või bronhiaalastmat)
- kantserogeenne
- formaldehüüdi sisaldusele on seatud piirangud

Maksimaalne lubatud formaldehüüdi sisaldus valmistoodetes on 0,2%, ning mistahes toode, milles sisaldus ületab 0,05%, peab sisaldama hoiatust, et toode sisaldab formaldehüüdi

Formaldehüüdi vabastavad ained: tähtis on neid ära tunda!

DMDM-hüdatoin , imidasolidinüül uurea, diasolidinüül uurea !

Tugevad nahaärritajad ja allergeenid

Säilitusained - isotiasolinooni ühendid

- 5-kloro-2-metüül-2H-isotiasool-3-oon
- 2-metüül-2H-isotiasool-3-oon
- kokkupuutel nahaga võivad põhjustada ülitundlikkust; ärritavad hingamisteid
- Ökotoodetes piirväärtus kuni 0,05%;
segule 5-kloro-2-metüül-2H-isotiasool-3-oon +
2-metüül-2H-isotiasool -3-oon - kuni 0,0015 %

Pindaktiivsed ained

Anioonsed pindaktiivsed ained (sulfaadid - SLS, SLES, ALS jt.)

SLS - Sodium Lauryl Sulfate, naatriumlaurüülsulfaat

Kahjulik mõju on tõendatud. Naha ja limaskestade ärritajad; ärritavad ja kuivatavad nahka

Alternatiivid:

- ✓ **Cocoglucoside** - taimse päritoluga tensiidid (suhkrutensiidid)
- Looduslik pindaktiivne aine, saadakse kookosõlist ja puuviljasuhkrutest

Lõhnaained

Lõhn - Fragrance (Perfum, Aroma)

Lõhnaaine, parfüüm, aroomiaine. Lõhnaainete üldine tähtsus. Tegelikult me ei tea, mis ained selle sõna taga peituvad. Tasub alati skeptiline olla, kui sellise nimetuse ainete loetelust leiata. Võivad põhjustada allergiat. Mõned neist võivad kahjustada inimese immuunsüsteemi

EL-is on välja toodud 26 allergeenset lõhnaainet, mida peab pakendile märkima:

Amyl Cinnamal, Amylcinnamyl Alcohol, Alpha-Isomethyl Ionone, Anise Alcohol, Benzyl Alcohol, Benzyl Benzoate, Benzyl Cinnamate, Benzyl Salicylate, Butylphenyl Methylpropional, Cinnamal, Cinnamyl Alcohol, Citral, Citronellool, Coumarin, Eugenol, *Evernia furfuracea* (halli karesambliku) ekstrakt, *Evernia prunastri* (kollase lõhnasambliku) ekstrakt, Farnesol, Geraniol, Hexyl Cinnamal, Hydroxycitronellal, Hydroxyisohexyl-3-Cyclohexene Carboxaldehyde, Isoeugenol, Limonene, Linalool, Methyl-2-Octynoate

Andmebaasid koostisosade kohta

Autohooldustoodetel puuduvad;

Võib kasutada: kosmeetikatoodete/kodukeemia koostisosade andmebaasi nende toksilise mõju kohta:

<http://www.ewg.org/skindeep/>

EWG's Skin Deep®
Cosmetics Database

Home Sun Makeup Skin Care Hair Nails Fragrance Babies & Moms Oral Care Men's DONATE

Search more than 69,000 products. Search

WANT A FREE COSMETICS GUIDE? JUST MAKE A \$10 DONATION TODAY TO EWG! DONATE NOW

Score 10 Fair

TOLUENE

Health Concerns of the Ingredient: low moderate high

Overall Hazard

Cancer

Developmental & Reproductive Safety

Allergies & Immunotoxicity

Kuidas lugeda toote etiketti?

Puhastus- ja pesuvahendid - koostisosade märkimine etiketile

*Alates 8. oktoobrist 2005. a turule lastavatele detergentidele ja nende käitlemisele kohaldatakse Euroopa parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 648/2004, 31.märts 2004, detergentide kohta (Regulation (EC) No 648/2004 of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on detergents)

KOOSTISE MÄRGISTAMINE

Tarbijatele müüdavate detergentide pakendi märgistamisel kohaldatakse järgmisi sätteid.

Järgmisi massiprotsentide vahemikke:

— alla 5 %, 5 % või rohkem, kuid alla 15 %, 15 % või rohkem, kuid alla 30 %, 30 % ja rohkem

kasutatakse järgmiste alpool loetletud koostisosade sisalduse näitamiseks, kui neid on lisatud kontsentratsioonis üle 0,2 massiprotsendi:

— fosfaadid, fosfonaadid, anioonsed pindaktiivsed ained, katioonsed pindaktiivsed ained, mitteioonsed pindaktiivsed ained, NTA (nitritotriäädikhape) ja selle soolad, fenoolid ja halogeenitud fenoolid, paradiklorobenseen, aromaatsed süsivesinikud, alifaatsed süsivesinikud, halogeenitud süsivesinikud jt.

Värvide, lakkide koostisosade märkimine etiketile

Värvid, lakid on segud REACH määruse mõistes

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, 18. detsember 2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH). REACH jõustus 1. juunil 2007.

Värvidel, lakkidel, lahustitel märgitakse teatud ohtlikud koostisosad etiketile

Määrus: Värvide, lakkide ja sõidukite taasviimistlusmaterjalide lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse piirnormid

Määrus: Värvide, lakkide ja sõidukite taasviimistlusmaterjalide lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse piirnormid

Sõidukite taasviimistlusmaterjalide lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse piirnormid

Toote alaliik	Pinnakattevahendid	Valmistootje LOÜ-de sisalduse piirväärtus
Ettevalmistus- ja puhastusvahendid	Ettevalmistavad tooted	850
	Eelpuhastid	200
Täitepahtel	Kõik tüübid	250
Kruntd	Täitevkruntd ja metallikruntd	540
	Happekruntd	780
Pinnavärv	Kõik tüübid	420

Ohumärgistamisel kehtivad neile kõigile CLP määruse nõuded

Määrus, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (CLP) jõustus 20. jaanuaril 2009.

CLP-määrust kohaldatakse ainete suhtes alates 1. detsembrist 2010 ja segude (valmististe) suhtes alates 1. juunist 2015.

Õppige lugema informatsiooni toote etiketil!

Puhastus- ja pesuvahendite (detergendid) teatud ohtlikud koostisained peavad olema märgitud toote sildil

Värvidel, lakkidel (segud) märgitakse teatud ohtlikud koostisosad (lahustite sisaldus, teatud säilitusained, mis põhjustavad ülitundlikkust)

Kahjulik või ärritav – võib ärritada silmi, kopsu või muid elundeid; võib olla kahjulik sissehingamisel või allaneelamisel

Terviseohtlik – põhjustab pikaajalisi tervisekahjustusi (n vähk, mutatsioonid), mõjutab viljakust ja lootearengut

Kohustuslik informatsioon, mis tuleb esitada toote/segude (nt värv, lakk või lahusti) etiketil sõltub sellest, milliste omadustega aineid ja millistes kogustes neid tootes sisaldub

Selleks on tootja või importija määranud igale ainele ja segule **klassifikatsiooni** ning see määrab, milline **märgistus** on toote etiketil kohustuslik

Märgistus

Märgistuse eesmärgiks on teavitada igaüht, kes keemikaali käitleb ja kasutab, sellega kaasnevatest võimalikest ohtudest ning anda lühike ülevaade ettevaatusabinõudest

Füüsikalised-keemilised omadused	Toksilised omadused	Ökoloogilised omadused
		
		
		

Kuidas teada, kas ja milliseid ohtlikke aineid toode sisaldab?

Esimene informatsioon toote etiketilt, kuid detailsem informatsioon on lahtikirjutatud toote ohutuskaardil

Ohutuskaardi koostab tootele tootja või ka maaletootja (tootja ametlik esindaja), kui:

- toode sisaldab selliseid komponente, millel on väga ohtlikud omadused (püsivad, kantserogeenid, mutageensed, ülitundlikkust põhjustavad ained või aineid, mis on ELi väga ohtlike ainete nimekirjas)
- kui segus on x komponenti üle teatud protsendi ehk kui see ületab sätestatud piirväärtuse, tuleb vastav informatsioon esitada ohutuskaardil

Ohutuskaart peab sisaldama 16 jagu

1. Aine/segude ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine
2. Ohtude identifitseerimine (toote klassifikatsioon)
 - 2.1. Aine või segu klassifitseerimine
 - 2.2. Märgistuselemendid
3. Koostis/teave koostisainete kohta
4. Esmaabimeetmed
5. Tulekustutusmeetmed
6. Meetmed juhusliku sattumise korral keskkonda
7. Käitlemine ja ladustamine
8. Kokkupuute ohjamine ja isikukaitse
9. Füüsikalised ja keemilised omadused
10. Püsivus ja reaktsioonivõime
11. Teave toksilisuse kohta
12. Ökoloogiline teave
13. Jäätmekäitlus
14. Veonõuded
15. Reguleerivad õigusaktid
16. Muu teave

OHUTUSKAART Monoetüleenglükool		Koostanud: 14.06.2006 a Viimane muudatus: 09.09.2013 a versioon: 1907/2006/EC
1. Aine/segude ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine		
1.1. Aine identifitseerimine Toote nimi: monoetüleenglükool Aine nimi: etüleenglükool Synonüümid: MEG, värske 1,3-diool, standardid CAS nr.: 603-773-1 EC nr.: 203-473-3 CAS-i ke: 107-21-4 Aine registreerimis nr.: 01-21194-081 6-28-XXXX*	1.2. Ainevahetamine Karsinogeenne oht: Lisand, tehisloogiline keemiline ja tootmine (Tööstuslik kasutus) Aine levitamine: Aineid ja seguid vahustatakse ja (ühel-või mitmel) (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus) Kasutamise juhendamine: Kasutamise juhendamine (Tööstuslik kasutus)	
1.3. Ettevõtte identifitseerimine		
Ettevõtte nimi: AS INGLE Aadress: Kõnnu tee 30, 10130 Tallinn Telefon: +372 48 90 190 (ööajal 200-17000)	AS INGLE Inglise 79004 Rapa maakond, EESTI 51005 372 48 90 190 (ööajal 200-17000)	
1.4. Märgistused		
16563 (Märgistuseühik)		

OHUTUSKAART Monoetüleenglükool		Koostanud: 14.06.2006 a Viimane muudatus: 09.09.2013 a versioon: 1907/2006/EC
2. Ohtude identifitseerimine		
2.1. Tootne klassifikatsioon: CLP vastavalt määrusele 1272/2008/EC: Vahetavalt äärmiselt ohtlik H360DFD H373	Aine selg. 4 H360D STOT RE 2 H373 Xn R23	
2.2. Märgistuselemendid:		
CLP vastavalt määrusele 1272/2008/EC: H360DFD H373	Märgistuselemendid Cas: 107-21-4; EINECS: 203-473-3 H360DFD H373 H373: Hinnatud kahjulikuks, põhjustades tõsiseid ja püsivaid kahjustusi	
3.3. Muud ohtud:		
P05: Aine esineb et vaata klassifitseerimisnäpunähte. P06: Aine esineb et vaata klassifitseerimisnäpunähte.		
4. Koostis/teave koostisainete kohta		
Nimi: Monoetüleenglükool Struktuur: H ₂ C(OH)-CH ₂ -OH Struktuurilised omadused: H ₂ C(OH)-CH ₂ -OH CAS: 603-773-1 EINECS: 203-473-3 INCI: 1,2-Ethylene glycol Registreerimis: 005-007-00-1 Nimi: Xn; R23	Märgistuselemendid Cas: 107-21-4; EINECS: 203-473-3 H360DFD H373 H373: Hinnatud kahjulikuks, põhjustades tõsiseid ja püsivaid kahjustusi	
5. Esmaabimeetmed		
Kui tekib mis tahes sümptomi, millega on seotud kokkupuude või mis on võõras kehale, otsustada kohe arsti abi saamiseks või kutsuda kiirabi.		
6. Keskkonnakaitse		
Kui tekib mis tahes sümptomi, millega on seotud kokkupuude või mis on võõras kehale, otsustada kohe arsti abi saamiseks või kutsuda kiirabi.		

Näiteid märgistusest

Külmumisvastane klaaspesuvedelik, sisaldab metanooli

Näide koostise märkimisest etiketile

Jahutusvedelik

Tosool, sinine -35°C 1l

Kasutusvalmis jahutusvedelik bensiini- ja diiselmootorite jahutussüsteemidele, kus on soovitatud kasutada Gost 28084-89 standardile vastavat jahutusvedelikku. (Vene päritolu sõidu- ja veoautod) Tagab mootori õige töörezümi, kaitseb külmumise ja korrosiooni vastu. Külmumistemperatuur -40C. Koostis: monoetüleenglükool, manused, vesi.

Fixus Leotuspesuvedelik

< 5% pindaktiivsed ained, orgaanilised lahustid, naatriumsilikaat (SODIUM SILICATE, ärritab silmi ja nahka), tetrakaaliumpüroksiid, butüüldiglükool (BUTOXYETHANOL, ärritab silmi ja nahka)

Koostis: <5% pindaktiivsed ained, orgaanilised lahustid, naatriumsilikaat, tetrakaaliumpüroksiid, butüüldiglükool, pH 11. Ärritab nahka ja silmi. Silma sattumisel loputada rohke veega ja pöörduda arsti poole. Hoida lastele kättesaamatus kohas. Vältida gaasi ja auru sissehingamist. Kemikaali allaneelamisel mitte esialgselt oksendamist, pöörduda viivitamatult arsti poole ja näidata pakendit või etiketti.

Kuidas säästa ennast
töötades kemikaalidega
Soovitused ja nõuanded

Kemikaaliohutus autohoolduses

- Paljud autoomanikud pesevad ja puhastavad oma autosid ise, st. oma hoovis või tänaval. Enamasti ei kasuta nad isikukaitse-vahendeid – kindaid, prille jt.
- Lisaks terviseriskidele (kemikaalide sissehingamine, nahaga kokkupuude) satuvad autohoolduskemikaalid ka keskkonda

- Kemikaalide käitlemisega võivad kaasnedä töötajate tervisekahjustused, tule- ja plahvatusohtlikkus, keskkonna reostamise oht, suurõnnetuse risk j.m.
- Tõõandja peab otsustama, kas kasutatavatest ettevaatusabinõudest piisab tervisekahjustuste ja õnnetusohu ennetamiseks või vältimiseks, kas riskide olemasolul saab kahjulikke kemikaale asendada vähemkahjulikega
- Kemikaalide ohutuks käitlemiseks peab juhtkond tundma seadusandlust, töõtajad aga ohutu töõ võtteid, mille tagavad nõuetekohane juhendamine ja väljaõpe ning tehnilised vahendid

Väikeettevõtete võimalikule keskkonnareostusele ei ole siiani suurt tähelepanu pöõratud. Suurettevõtete kontrollimine ja jälgimine vastavate ametkondade poolt on tavaliselt paremini korraldatud ja sihipärasem

Kuidas säästa ennast töötades kemikaalidega

- 👍 Järgige kindlasti toote sildil olevat kasutusjuhendit
- 👍 Töötage hästi ventileeritud ruumides
- 👍 Kasutage kindaid ja kaitseprille, kui töötate toodetega, mis võivad teie naha või silmadega kokku puutuda
- 👍 Kasutage tooteid, mis sisaldavad vähem ohtlikke koostisained
- 👍 Töötage toodetega, mida olete katsetanud ja mille puhul teate, et need ei põhjusta Teile terviseprobleeme
- 👍 Võimalusel valige ökomärgistega või teiste keskkonnamärgistega tooteid, kuna need sisaldavad vähem ohtlikke aineid

Ökomärgised

Põhjamaade Luik Euroopa Liidu Lilleke

- Ökomärgistega tooted on inimestele, loomadele ja keskkonnale vähem kahjulikud, kuna sisaldavad vähem ohtlikke kemikaale
- Mis tahes toode, millel on ökomärgis, on läbinud põhjaliku testimise sõltumatu institutsiooni poolt, kes on tõendanud toote vastavust ökomärgise kriteeriumitele

Mürgistuse ja koostisosade uurimine

Polar Mootori puhastaja

EE Mootorite, mootori- ja masinaosade pesemiseks ning puhastamiseks õlist, pigist ja muust mustusest. Vahendit kanda pritsi või harjaga puhastatavale pinnale. Eriti määratud kohti hõõruda harjaga. Väiksemaid detaile võib uputada pesuvahendisse. 10 minut pärast loputada pind sooja veega puhtaks. Hoiduge mootoripesuvahendi ja vea sattumisest mootori elektrisüsteemi osadele. Kälke need kilega enne pesmist kinni ning ärge unustage kilet hiljem eemaldada. Mitte pesta kauni mootori!

Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav. Korda kokkupuude võib põhjustada naha kuivust või lõhenemist. Hoida lastele kättesaamatus kohas. Vältida silma, nahale või rõvastele sattumist. **ALLANEELAMISE KORRAL:** võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSTUSKESKUSE või arstiga. **MITTE** kutsuda esile oksendamist. Hoida luku tagna. Sisumahu kõrvaldada kui ohtlik jääde.

Koostis: süsivesinikud, C10-C13, n-alkaanid, isoalkaanid, teokliinid, < 2% aromaatsed, ≥ 30% alifaatsed süsivesinikud, < 5% mitteioonised pindaktiivsed ained

Telko Estonia OÜ, Mõisa 4, 13522 Tallinn, tel. +372 6548840

LongLife Jahutusvedelik

EST: Kasutage jahutusvedelik ainult siin ja siin loetletud autode jahutus süsteemide kuumutamise ja jahutamise protsesside jaoks. Ei sobi kasutamiseks muude autode jahutusvedelikega. Jahutades autovõimsuse, kütuse ja mootori eluiga. Toote on soositavalt vahetusvälg.

RUS: Данное средство является жидкостью LONG LIFE G30 для охлаждения и разогрева двигателя автомобиля. Не использовать для других целей. Не использовать для смешивания с другими жидкостями. Не использовать для смешивания с другими жидкостями. Не использовать для смешивания с другими жидкостями. Не использовать для смешивания с другими жидкостями.

HOIATUS

Maaletooja: BALTI AUTOOSAD AS
Põhjala tee 41, Rae küla 75306 Harjumaa, EESTI
Tel. +372 6 209 600. VEEB: www.BALTIAS.ee

LongLife Jahutusvedelik -38

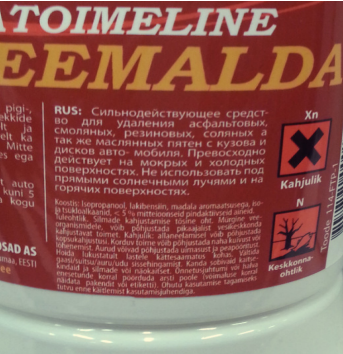

Hoiatus. Sisaldab monoetüleenglükooli, H302 Allaneelamisel kahjulik H373 Võib kahjustada elundeid -neerud-pikaajalisel või korduval kokkupuutel P260 Udu/auru mitte sisse hingata P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada. P501 Sisumahu kõrvaldada vastavalt jäätmesaadusele. P301-312 ALLANEELAMISE KORRAL: halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGIKUSTUSKESKUSE või arstiga. P330 Loputada suud.

STM 03396, 8443, C30A
ms. 8518-2 & 1389-14, US-ka. L75-22 AF BRICCS MB

Vahustatud EXLCS jahutusvedelikku kasutamiseks sobivad: G11, G12, G12+, G12++ ja G13+.

Fixus Tugevatoimeline pigieemaldaja

TOIMELINE EEMALDA

RUS: Сильнодействующее средство для удаления асфальтовых, смоливых, резиновых, соляных и так же масляных пятен с кузова и дисков авто-мобилей. Препарат действует на мокрых и холодных поверхностях. Не использовать под прямыми солнечными лучами и на горячих поверхностях.

Kahjulik

Keskneelne ohtlik

Enne kasutamist: Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

Pigiplekkide eemaldaja

Laste puhastamiseks pigi-, asfaldi-, määrd- ja õliplekkide eemaldamiseks.

Enne kasutamist: Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

Enne kasutamist: Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

MoTip Quick Start

EST - Abivahend sisepelemismootorite käivitamiseks. Toote omadused: Kestab mitu sekundit õhufiltri õhu sissevooluavasse. Käivitab mootori. Pärast kasutamist ei jää pakendilt (exp) **ETTEVAATUST** - Eriti tuleohhtlik aerosool. Mahuti on niivõrd kuum, et võib põhjustada põletusi. Hoida eemal laste kätesaamatus kohas. Hoida eemal süttelikkastest, leekidest, kuumadest pindadest. Mitte pihustada otse silma, nahale või riietesse. Mitte pihustada otse silma, nahale või riietesse. Mitte pihustada otse silma, nahale või riietesse.

MoTip Heat Resistant Lacquer

Enne kasutamist: Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

Enne kasutamist: Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

MoTip Heat Resistant Lacquer

EST - Eriti tuleohhtlik. Ärritab silmi. Aurud võivad põhjustada uimasust ja peapööritust. Hoida laste kätesaamatus kohas. Hoida eemal süttelikkastest - Mitte suitsetada. Vältida üdu sissehingamist. Silma sattumisel loputada koheselt rohke veega ja pöörduda arsti poole. Mitte valada kanalisisse. Kemikaal ja tema pakend tuleb viia õhtlike jäätmete kogumispunkti. Kemikaali allaneelamise korral pöörduda viivitamatult arsti poole ja näidata talle kemikaali pakendit või etiketti. Käidelda hästiventileeritavas kohas. Mahuti on rõhu all. Mitte hoida päikesevalguse eest ja temperatuuril üle 50 °C. Mitte pihustada otse silma, nahale või riietesse. Mitte pihustada otse silma, nahale või riietesse. Mitte pihustada otse silma, nahale või riietesse.

Fixus Kätepuhastuspasta

Kätepuhastuspasta muudab käe efektiivselt pesmiseks. Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

Enne kasutamist: Kõrvaltõrjuda, niivõrd et mitte sattuda silma, nahale või riietesse. Kõrvaltõrjuda ka kaitsekiivri kasutamisel. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid. Kaitsekiivri kasutamisel tuleb kasutada ka kaitsekindaid.

Lõhnakuusk

**WUNDER-BAUM®
Vanilj**
Innehåller/Inneholder/Inneholder
dipenteen; Kumaarin; p-antsüül-
alkohol.
Sisaldab dipenteeni; Kumaarini;
4-Metoksübensoüülalkoholi.
Sisaldab Dipenteeni; Kumaarini;
4-metoksübensoüülalkoholi.

Farlig, Miljøskadelig
Ympäristölle vaarallinen,
keskkonnaohtlik

Lisainformatsioon ja nõuandeid:

Ohtlikud ained
autohooldustooted

Töötervishoiu keskuse väljaanne

Tööinspeksiooni väljaanne

Balti Keskkonnafoorum
heli.nommsalu@bef.ee

www.thinkbefore.eu

MÕTLE MIDA TARBID
VALI VÄHEM OHTLIKKE AINEID SISALDAVAID TOOTEID

